

22 Σεπτεμβρίου 1818

Το μεγάλο δίλημμα

Τα πρώτα τρία χρόνια της Φιλικής Εταιρείας ([βλ. 14.9.1814](#)), ήταν πάρα πολύ δύσκολα. Η απόφαση των τριών (Σκουφά, Ξάνθου, Τσακάλωφ) να την ιδρύσουν, είχε έρθει σε μια εποχή, κατά την οποία η ευρωπαϊκή αντίδραση βρισκόταν σε έξαρση. Η δημιουργία της Ιερής Συμμαχίας ([βλ. 26.9.1815](#)), έσβησε και τις τελευταίες ελπίδες των λαών ότι θα μπορούσαν να αποτινάξουν την απολυταρχία. Η γαλλική επανάσταση ήταν παρελθόν. Ο Ναπολέων Βοναπάρτης το ίδιο. Και η Τουρκία είχε την υποστήριξη των μεγάλων της Ευρώπης. Μπορούσε με άνεση να ασκεί τρομοκρατία στα κατεχόμενα εδάφη. Στα τέλη του 1817, μόλις 42 άνθρωποι είχαν μνηθεί στους σκοπούς της μυστικής οργάνωσης. Πού πήγαιναν; Ο Νικόλαος Σκουφάς, ο Εμμανουήλ Ξάνθος και ο Αθανάσιος Τσακάλωφ αποφάσισαν να ερευνήσουν, αν στ' αλήθεια οι Έλληνες ήταν ώριμοι να επαναστατήσουν. Τον Ιούλιο του 1818, νέο πλήγμα ήρθε να προστεθεί: Πέθανε ο Νικόλαος Σκουφάς. Μήπως θα έπρεπε να τα παρατήσουν; Όχι! Στην Ανώτατη Αρχή, είχε μπει ένας φλογερός και ριψοκίνδυνος πατριώτης. Ο Παπαφλέσσας. Οι ηγέτες της οργάνωσης μαζεύτηκαν στην Κωνσταντινούπολη, κάτω από τη μύτη των Τούρκων. Η σύσκεψη ήταν θυελλώδης. Ο Τσακάλωφ αντιμετώπιζε ακόμα και το ενδεχόμενο της διάλυσης. Στις 22 Σεπτεμβρίου 1818, πάρθηκε η μεγάλη απόφαση: Θα προχωρούσαν.

Ρίχτηκαν με ανανεωμένο ενθουσιασμό στη μεγάλη προσπάθεια. Οι μυήσεις μελών προχώρησαν με γρήγορους ρυθμούς. Στα 1819, στην Ανώτατη Αρχή μπήκε κι ο Γεώργιος Λεβέντης. Στα 1820, τα ενεργά μέλη της οργάνωσης ξεπερνούσαν τα 3.000. Τον Ιανουάριο του 1820, εξασφαλίστηκε η υποστήριξη του Ιωάννη Καποδίστρια. Τον Απρίλιο, η Φιλική Εταιρεία απέκτησε σπουδαίο αρχηγό: Τον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Στις παραμονές του Αγώνα, τα μέλη ήταν τόσο πολλά που κανένας δεν ήξερε τον ακριβή αριθμό τους. Και κανένας δεν μπορούσε πια να ονομάσει τη Φιλική Εταιρεία οργάνωση μυστική.

1241: Σκοτώνεται από τον εχθρό και γαμπρό του, Γκισούρ Θόρβαλντσον, ο Ισλανδός ποιητής Στούρουλσον Σνόρι. Ήταν διάσημος για την «Πρόζα Έντα» του και τη «Σάγκα των βασιλέων της Νορβηγίας», μέσα από τις οποίες διασώθηκαν θρύλοι και μύθοι του Βορρά. Αναμείχθηκε επιπόλαια στην πολιτική μαζί με τον βασιλιά της Νορβηγίας, Χάακον. Το γεγονός αυτό ήταν που τον οδήγησε στον θάνατο. Είχε γεννηθεί το 1179.

1499: Με την υπογραφή της Ειρήνης της Βασιλείας τελειώνει ο πόλεμος ανάμεσα στην ελβετική ομοσπονδία και τον αυτοκράτορα της Αγίας Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας της Γερμανίας Μαξιμιλιανό Α'. Οι Ελβετοί κερδίζουν οριστικά την ανεξαρτησία τους.

1862: Γίνεται πρωθυπουργός της Πρωσίας ο Ότο φον Βίσμαρκ.

1908: Με ταυτόχρονες αναγγελίες, η Βουλγαρία αυτοανακηρύσσεται ανεξάρτητο από την Τουρκία βασίλειο και η Αυστροουγγαρία προσαρτά επίσημα τις Βοσνία και Ερζεγοβίνη.

1940: Η κυβέρνηση των δοσιλόγων της Γαλλίας επιτρέπει στους Ιάπωνες να μπουν στο αεροδρόμιο του Τονκίνο και να διεισδύσουν στην γαλλική Ινδοκίνα.

1960: Το Μαλί κερδίζει την ανεξαρτησία του απ' την Γαλλία.

1980: Ξεσπά ο πόλεμος του Κόλπου όταν το Ιράκ εισβάλλει στο Ιράν σε μια προσπάθεια να ελέγξει τα στενά του Σατ Αλαράμπ.

1985: Ο Γάλλος πρωθυπουργός, Λοράν Φαμπιούς, παραδέχεται ότι οι Γάλλοι μυστικοί πράκτορες βύθισαν στη Νέα Ζηλανδία το πλοίο της Γκρινπίς, «Ρέινμποου Γουώριουρ» (Ουράνιο Τόξο), ακολουθώντας τις οδηγίες του.

1997: Πεθαίνει ο Ιάπωνας εθνικός ήρωας του Β' Παγκοσμίου πολέμου Σ. Γιοκόνι. Είχε παραμείνει στη ζούγκλα της Γκουάμ ως το 1972, πιστεύοντας ότι ο πόλεμος συνεχιζόταν.

2002: Ο συνασπισμός σοσιαλδημοκρατών – πρασίνων νικά στις εκλογές της Γερμανίας με τον πρωθυπουργό Σρέντερ να ανανεώνει την θητεία του για δεύτερη συνεχόμενη φορά.

2007: Υποκύπτει στα τραύματά του ο 49χρονος αντιδήμαρχος Ζαχάρως, Αντώνης Κρέσπης. Είχε υποστεί βαριά εγκαύματα στις 24 Αυγούστου, πρώτη ημέρα της λαίλαπας των πυρκαγιών που σάρωσαν την Πελοπόννησο. Ήταν το 69^ο θύμα.

2008: Ο σύμβουλος του πρωθυπουργού και πρώην υπουργός, Γιάννης Κεφαλογιάννης, καταδικάζεται σε φυλάκιση 12 μηνών με αναστολή για απόπειρα υπόθαλψης εγκληματία. Την επομένη, ανακοίνωση πληροφορεί ότι παύεται από σύμβουλος.

2009: Την επομένη της τηλεμαχίας ανάμεσα σε έξι αρχηγούς κομμάτων, πραγματοποιείται για πρώτη φορά στην Ελλάδα «ντιμπέιτ» των δυο διεκδικητών της πρωθυπουργίας. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, Γ. Παπανδρέου, αντιμετώπισε τον αρχηγό της ΝΔ, Κ. Καραμανλή. Στη λήξη, εμφανώς απογοητευμένος από το αποτέλεσμα, ο απερχόμενος πρωθυπουργός ζήτησε επανάληψη της διαδικασίας, σε νέα ημερομηνία.

2013: Στις γερμανικές εκλογές, το χριστιανοδημοκρατικό μπλοκ (CDU/CSU) της καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ θριαμβεύει αλλά δεν κατορθώνει να πετύχει αυτοδυναμία στη Βουλή: Με 41,5%, εκλέγει 311 βουλευτές (σε σύνολο 630). Το σοσιαλδημοκρατικό (SPD) με 25,7% κερδίζει 192 έδρες, η Αριστερά 64 (8,6%) και το κόμμα των πράσινων 63 (8,4%). Οι Ελεύθεροι Δημοκράτες που συγκυβερνούσαν, μένουν εκτός βουλής.

Η 22^α Σεπτεμβρίου στον πολιτισμό

22 Σεπτεμβρίου 1869

«Το χρυσάφι του Ρήνου»

Επαναστάτης και ρομαντικός, ο συνθέτης Ριχάρδος Βάγκνερ δεν είχε τόπο να σταθεί. Στη Σαξονία, όπου έδωσε μάχες για μια ανεξάρτητη δημοκρατία, τον είχαν επικηρύξει. Στο Παρίσι, αντιμετώπισε την οργή των εθνικιστών. Περιπλανήθηκε σε Βενετία, Πράγα, Πετρούπολη, Βουδαπέστη, Βιέννη. Είχε όμως φανατικό θαυμαστή τον βασιλιά Λουδοβίκο Β' της Βαυαρίας που, το 1864, τον κάλεσε στο Μόναχο. Για λίγο, ο Βάγκνερ βρήκε ησυχία και θαλπωρή. Ο φιλόμουσος βασιλιάς χρηματοδότησε το ανέβασμα της όπερας «Τριστάνος» στη βασιλική όπερα του Μονάχου (1865). Όμως, οι εθνικιστές τον πολεμούσαν. Ο βασιλιάς αναγκάστηκε να του ζητήσει να εγκαταλείψει τη Βαυαρία. Ο μουσουργός πέρασε για λίγο στη Γαλλία και, τελικά, εγκαταστάθηκε στη Λουκέρνη της Ελβετίας. Θα έμενε εκεί ως το 1872. Νωρίτερα, ο βασιλιάς της Βαυαρίας οργάνωσε επίσκεψη στη Λουκέρνη, προκειμένου να συναντηθεί με το είδωλό του. Ο Βάγκνερ του έδειξε τις δυο πρώτες όπερες της τετραλογίας «Το δαχτυλίδι των Νιμπελούγκεν». Ο βασιλιάς ενθουσιάστηκε. Ήταν «Το χρυσάφι του Ρήνου» και «Η Βαλκυρία». Στις 22 Σεπτεμβρίου του 1869, με τον μουσουργό εξόριστο στη Λουκέρνη, η βασιλική όπερα του Μονάχου ανέβασε το «Χρυσάφι». Θα ανέβαζε και τη «Βαλκυρία». Ολόκληρη η τετραλογία ανέβηκε στις 13 Αυγούστου 1876, στο Μπαϊρότ, παρουσία και του αυτοκράτορα της Γερμανίας και του βασιλιά Λουδοβίκου Β' της Βαυαρίας.

1735: Ο Σερ Ρόμπερτ Γουάλπολ γίνεται ο πρώτος πρωθυπουργός της Βρετανίας που

εγκαθίσταται στην οδό Ντάουνινγκ 10, στο Λονδίνο.

1792: Πρώτη μέρα της νέας χρονολόγησης (1 Βεντεμιέρ, 1ου χρόνου) της Γαλλικής Δημοκρατίας. Ο χρόνος χωριζόταν σε 12 μήνες. Κάθε μήνας σε τρία δεκαήμερα, με εξαίρεση το τελευταίο τμήμα του 12ου μήνα, που είχε 12 ή 16 (τα δίσεχτα χρόνια) μέρες.

1862: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Αβραάμ Λίνκολν, ανακοινώνει την απελευθέρωση όλων των σκλάβων στις επαναστατημένες πολιτείες από την 1^η Ιανουαρίου του 1863.

1952: Στο Μπροντγουέι προβάλλεται η πρώτη ταινία που γυρίστηκε σε σινέραμα.

1996: Στην Αυστραλία, ο Μπομπ Ντεντ, θύμα καρκίνου, γίνεται ο πρώτος άνθρωπος στον κόσμο που αυτοκτόνησε με την έγκριση του νόμου. Έκανε ευθανασία με ένεση, βασισμένος στον νόμο περί εθελοντικής ευθανασίας.

